

HOMOLOGACIÓ DE RARESES ORNITOLÒGIQUES A BALEARS. INFORME DE 2005

Carles LÓPEZ-JURADO¹,
i el Comitè de Rareses Ornitològiques a Balears del GOB

RESUM.- Homologació de rareses ornitològiques a Balears. Informe de 2005. Quinzè informe anual que presenta el Comitè de Rareses Ornitològiques del GOB. S'han homologat 31 registres, corresponents a les següents espècies: cigne mut *Cygnus olor*, esmerla *Falco columbarius*, rascletó *Porzana parva*, rasclet gris *Porzana pusilla*, fuell de collar *Charadrius morinellus*, llambritja bevermell *Sterna caspia*, cucui reial *Clamator glandarius*, siboc *Caprimulgus ruficollis*, coadreta *Cercotrichas galactotes*, boscaler *Locustella luscinioides*, bosqueta pàl·lida *Hippolais opaca*, busqueret emmascarat *Sylvia hortensis*, coaric *Aegithalos caudatus*, ferrerico petit *Parus ater*, capsigrany d'esquena roja *Lanius collurio* i hortolà blanc *Plectrophenas nivalis*.

També hi inclouem 14 observacions a Balears homologates pel Comitè de Rareses de la Sociedad Española de Ornitología (CR-SEO) corresponents a l'informe de 2003. Hi destaquen dues homologacions fetes per primera vegada a les Balears: un coablanca del desert *Oenanthe deserti* i una bosqueta asiàtica *Hippolais caligata*. La resta d'espècies són: ibis sagrat *Threskiornis aethiopicus*, fuell de collar *Charadrius morinellus*, corriol pectoral *Calidris melanotos*, ull de bou de dues retxes *Phylloscopus inornatus*, ull de bou de Schwarz *Phylloscopus schwarzi*, menjamosques barba-roja *Ficedula parva*, menjamosques de collar *Ficedula albicollis*, capsigrany subespècie asiàtica *Lanius senator niloticus*, pinsà carminat *Carpodacus erythrinus* i sit petit *Emberiza pusilla*.

SUMMARY.- Accepted records of bird rarities in the Balearics. Report for 2005. Fifteenth annual report presented by the GOB Bird Rarities Committee. Thirty-one records were accepted, relating to the following species: mute swan *Cygnus olor*, merlin *Falco columbarius*, little crane *Porzana parva*, Baillon's crane *Porzana pusilla*, dotterel *Charadrius morinellus*, Caspian tern *Sterna caspia*, great spotted cuckoo *Clamator glandarius*, red-necked nightjar *Caprimulgus ruficollis*, rufous bush-chat *Cercotrichas galactotes*, Savi's warbler *Locustella luscinioides*, western olivaceous warbler *Hippolais opaca*, orphee warbler *Sylvia hortensis*, long-tailed tit *Aegithalos caudatus*, coal tit *Parus ater*, red-backed shrike *Lanius collurio* and snow bunting *Plectrophenas nivalis*.

We also include 14 sightings in the Balearic Islands of species accepted by the Rarities Committee of the Spanish Society of Ornithology (CR-SEO) in its annual report for 2003. The most notable involve two accepted as first Balearic records: a desert wheatear *Oenanthe deserti* and a booted warbler *Hippolais caligata*. The other species are the sacred ibis *Threskiornis aethiopicus*, dotterel *Charadrius morinellus*, pectoral sandpiper *Calidris melanotos*, yellow-browed warbler *Phylloscopus inornatus*, dusky warbler *Phylloscopus schwarzi*, red-breasted flycatcher *Ficedula parva*, collared flycatcher *Ficedula albicollis*, the eastern subspecies of the woodchat shrike *Lanius senator niloticus*, scarlet rosefinch *Carpodacus erythrinus* and the little bunting *Emberiza pusilla*.

¹ GOB Mallorca. C. Manuel Sanchis Guarner, 10. 07004 Palma (Balears)
ornitologia@gobmallorca.com

Aquest és el quinzè informe anual que presenta el Comitè de Rares Ornitològiques del GOB a Balears. S'hi presenten 18 registres relatius a l'any 2005, però se n'hi inclouen també 16 de 2004, un de 2003 i un altre de 1994, tots ells corresponents a 16 espècies. S'han homologat 31 observacions, cosa que suposa un percentatge d'homologació d'un 87%, superior a la mitjana d'anys anteriors. L'informe ha homologat observacions de les següents espècies: cigne mut *Cygnus olor*, esmerla *Falco columbarius*, rasclat *Porzana parva*, rasclat petit *Porzana pusilla*, fuell de collar *Charadrius morinellus*, llambritja becvermell *Sterna caspia*, cucui reial *Clamator glandarius*, siboc *Caprimulgus ruficollis*, coadreta *Cercotrichas galactotes*, boscaler *Locustella luscinioides*, bosqueta pàl·lida *Hippolais opaca*, busqueret emmascarat *Sylvia hortensis*, coaric *Aegithalos caudatus*, ferrerico petit *Parus ater*, capsigrany d'esquena roja *Lanius collurio* i hortolà blanc *Plectrophenax nivalis*.

En l'avaluació dels registres del present informe han intervingut Òscar García, Alfons Sastre, Eduard Amengual, Victoria Heredero, José Luis Martínez i, com a suplent, Rafel Mas. Com en anys anteriors, Carles López-Jurado ha actuat de coordinador. D'altra banda, sentim haver de comunicar les baixes de Alfons Sastre i Òscar García després d'haver assolit el període màxim de quatre anys de permanència al Comitè. De cara a les inevitables i convenients renovacions d'aquest organisme, us agrairíem que es presentassin candidatures raonades al seu coordinador, sempre per escrit. Gràcies a tots ells i a tots els

observadors que han volgut comunicar les seves dades.

També s'inclouen en aquest informe, a títol informatiu, 14 observacions a Balears corresponents a 12 espècies homologades pel Comitè de Rarezas de la *Sociedad Española de Ornitología* (CR-SEO), publicades en el seu darrer informe número 20 corresponent a 2003 (DE JUANA, 2005), on destaquen dos registres homologats per primera vegada a les Balears: coablanca del desert *Oenanthe deserti* i bosqueta asiàtica *Hippolais caligata*. La resta d'observacions són; ibis sagrat *Threskiornis aethiopicus*, fuell de collar *Charadrius morinellus*, corriol pectoral *Calidris melanotos*, ull de bou de dues retxes *Phylloscopus inornatus*, ull de bou de Schwarz *Phylloscopus schwarzi*, menjamosques barba-roja *Ficedula parva*, menjamosques de collar *Ficedula albicollis*, capsigrany subespècie asiàtica *Lanius senator niloticus*, pinsà carminat *Carpodacus erythrinus* i hortolà petit *Emberiza pusilla*.

Els registres no homologats tan sols són considerats insuficientment documentats pel Comitè, que es manifesta disposat a revisar-los en el cas que es pugui subministrar una informació més completa que els avalí. D'altra banda, certes dades de 2005 es troben encara en el Comitè pendants d'homologació i s'inclouran en el pròxim informe.

Les espècies considerades en aquest informe són les que figuren a la "Lista de les espècies sotmeses a homologació per la SEO i el GOB", publicada a l'*Anuari Ornitològic de les Balears* de 2004, volum 19: 109-125.

MODIFICACIÓ A LA LLISTA DE RARESES

Per a pròxims informes, i seguint informació recent del Comitè de Rareses de SEO/BirdLife, les següents espècies passen de ser considerades rareses a Balears a ser-ho d'àmbit estatal: oca del camp *Anser fabalis*, guàtlera andalusa *Turnix sylvaticus*, guàtlera maresa *Crex crex*, escuraflascons *Phalaropus lobatus*, llambritja bengalina *Sterna bengalensis*, busqueret xerraire *Sylvia curruca* i capsigrany reial *Lanius excubitor*. També s'inclouen dues noves subespècies a la llista estatal: oca salvatge *Anser anser rubirostris* i blaveta *Luscinia svecica svecica*. I dues espècies deixen de ser rareses estatals i passen a ser-ho de Balears; aquestes són: *Larus delawarensis* i *Anthus richardi*. Amdues incusions a les llistes de rareses de cada comitè seran efectives a partir de l'1 de gener de 2006.

Darrerament, el Comitè creu convenient retirar de la llista, amb aplicació a partir de l'1 de gener de 2006, el coaric *Aegithalos caudatus*, en vista de l'evolució recent produïda amb l'acumulació de registres (tretze, amb 46 aus en quatre anys), i també a causa sobretot del fet que se n'ha pogut comprovar la nidificació el 2003 a Puigpunyent (Mallorca). La distribució de les observacions, tant en el temps com en l'espai, ens indica que aquest ocell és present tot l'any, de forma molt localitzada, a l'oest de Mallorca, i es pot considerar com a sedentari escas en aquesta illa.

D'altra banda, s'inclou a la llista de rareses estatal una nova espècie que es menciona per primera vegada a Balears: bosqueta asiàtica *Hippolais caligata*. En aquesta espècie, com a les altres, el Comitè admetrà a estudi registres de

qualsevol any sempre que estiguin convenientment documentats.

PRESENTACIÓ DE L'INFORME

La llista sistemàtica que segueix s'ha elaborat d'acord amb els següents punts:

S'hi inclouen les 114 espècies i 4 subespècies que estan considerades rareses a Balears, de les quals 92 espècies i 4 subespècies han estat homologades qualque vegada, i només apareixen els registres, acceptats o no, del darrer informe de cada comitè.

S'hi publiquen només dades considerades segures.

La xifra entre parèntesis que figura a continuació del nom de l'espècie indica els registres/exemplars homologats ja pel Comitè: 1) d'anys anteriors a 2005; 2) de 2005. En el cas del CR-SEO/BirdLife, els comptadors de registres fan referència als conjunts d'Espanya peninsular-illes Balears (PB), i illes Balears.

A cada registre les dades s'ordenen així: 1) illa; 2) localitat; 3) nombre d'aus observats; 4) edat i sexe, si es coneixen (per dades primaverals-estivals només s'expressa edat quan no es tracta de plomatge nupcial); 5) indicació sobre si l'aucell ha estat caçat, trampejat o trobat mort, i si es conserva i on; també si es disposa de fotografies entre la documentació en poder del Comitè; 6) data/es; 7) observador/s, en general no més de tres.

Si no s'indica altra cosa, les dates se refereixen sempre a l'any 2005.

La seqüència taxonòmica seguida és la de Voous (*The List of Birds of the Western Palearctic*, 1978), amb les modificacions acordades per la AERC-TAC (*AERC TAC's Taxonomic Recommendations*, 2003).

Un breu comentari sobre cada espècie intenta situar les observacions

en relació a allò que es coneix sobre l'estatus de l'espècie a les Balears, tenint en compte el que s'ha dit ja en informes anteriors i indicant al principi, entre parèntesis, l'àrea essencial de cria en el món.

La propietat de les dades contingudes a l'informe correspon als diferents observadors, que hauran de ser esmentats com a autors a la bibliografia. Recomanam la referència següent: AUTOR/S. In: López-Jurado, C. i CRB-GOB. 2006. "Rareses ornitològiques a Balears. Informe de 2005". *Anuari Ornitològic de les Balears*. Vol. 20. GOB. Palma.

LLISTA DELS REGISTRES HOMOLOGATS

Cygnus olor

Cigne mut (3/13, 1/1)

Mallorca, s'Albufera: un adult, el 14 d'abril (P.A. Garnett).

(Europa i Àsia, a latituds mitjanes).

Aquest registre té un **origen desconegut**. Abans, aquesta espècie era una raresa estatal i es va homologar un registre d'un esbart d'aus anellades a Hongría. La data de l'observació va ser del 14 de desembre de 1989 fins al 30 de gener de 1990. A Eivissa hi ha una altra observació hivernal al desembre. Hi ha a s'Albufera de Mallorca un altre registre a l'octubre.

Anser fabalis

Oca del camp (1/1, 0/0)

Anser albifrons

Oca carablanca (4/6, 0/0)

Anser erythropus

Oca petita (CR-SEO, 2003: PB 5/5, 1/1; Balears 1/1, 0/0)

Branta leucopsis

Oca de galta blanca (0/0, 0/0)

Alopochen aegyptiacus

Oca egípcia (CR- SEO, 2003: 20/34, 1/2; Balears 2/6, 0/0)

Anas discors

Sel·la alablava (CR-SEO, 2003: PB 24/26, 2/2; Balears 3/4, 0/0)

Aythya marila

Moretó cabussó (2/3, 0/0)

Clangula hyemalis

Ànnera glacial (2/3, 0/0)

Melanitta nigra

Negreta (5/7, 0/0)

Melanitta fusca

Ànnera fosca (0/0, 0/0)

Bucephala clangula

Ànnera d'ulls grocs (1/1, 0/0)

Gavia stellata

Cabussó petit (1/2, 0/0)

Gavia arctica

Cabussó (0/0, 0/0)

Gavia immer

Cabussó gros (0/0, 0/0)

Podiceps grisegena

Soterí gris (0/0, 0/0)

Podiceps auritus

Soterí de coll blanc (CR-SEO, 2003: PB 61/141, 4/19; Balears 0/0, 0/0)

Puffinus gravis

Baldritja capnegra (0/0, 0/0)

Oceanodroma leucorhoa
Bruixa (0/0, 0/0)

Oceanodroma monorhis
Petrell de Swinhoe (CR-SEO, 2003: PB 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Pelecanus rufescens
Pelicà rosat (CR-SEO, 2003: PB 9/6, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Egretta gularis
Agró dimorfa (CR-SEO, 2003: PB 41/38, 4/4; Balears 1/1, 0/0)

Threskiornis aethiopicus

Ibis sagrat (CR-SEO, 2003: PB 6/6, 8/8; Balears 2/2, 3/3)

2002-03:

Mallorca, Parc Natural de s'Albufera: un adult. Hi ha foto. Observacions, almanco, del 16 de novembre de 2002 i del 28 de juny, 10 de juliol i 8 de setembre de 2003 (L. Ventoso; P. Vicens). (Àfrica subsahariana). **Origen desconegut**. Tantes observacions en aquest informe com en els anteriors. Sembla indubtable que l'augment recent de les xifres es relaciona directament amb l'evolució de la població asilvestrada en el litoral atlàntic francès, la qual s'extén entre la Bretanya i la Charente-Maritime, i que el 2001 contaba amb 450 parelles (YESOU, 2005)(de JUANA, 2005).

Platalea alba
Becplaner africà (CR-SEO, 2003: PB 8/7, 2/2; Balears 1/1, 0/0)

Haliaeetus albicilla
Àguila marina (CR-SEO, 2003: PB 2/2, 1/1; Balears 1/1, 0/0)

Circus macrourus
Arpella pàl·lida (CR-SEO, 2003: PB 9/9, 1/1; Balears 2/2, 0/0)

Aquila pomarina
Àguila pomerània (CR-SEO 2003: PB 1/1, 1/1; Balears 1/1, 0/0)

Aquila chrysaetos
Àguila reial (0/0, 0/0)

Hieraaetus fasciatus
Àguila coabarrada (4/4, 0/0)

Falco columbarius

Esmerla (28/31, 1/2)

Mallorca, s'Albufera: dos exemplars al camí dels Polls, el 6 de novembre (S. Nicoll, L. Ventoso, J.M. Tapia i M. Jimenez).

2004:

Mallorca, s'Albufera: un exemplar al camí dels Polls, el 6 de novembre (L. Ventoso, M. Jimenez i J.M Tapia).

(Holàrtic). Dates extremes publicades d'aquest migrant i hivernant: pas prenupcial, darrer registre el 4 d'abril; pas postnupcial, primer exemplar el 28 de setembre.

Falco biarmicus
Falcó llaner (CR-SEO, 2003: PB 7/7, 0/0; Balears 0/0, 0/0)

Turnix sylvatica
Guàtlera andalusa (0/0, 0/0)

Porzana parva

Rascletó (3/3, 1/1)
Menorca, cales Morts (es Mercadal): un exemplar es va trobar mort el 15 de maig. Hi ha fotografies (vegeu-ne foto 1) (S. Pons).

2004:

Menorca, Albufera des Grau (Maó): una femella adulta as Prat, el 5 de març (O. Garcia).

(Paleàrtic). Tercer i quart registres segurs d'aquest migrant, els homologats anteriorment corresponen al 2 de març i

al 14 d'abril. Hi ha publicades a l'*Anuari* tres observacions prèvies al Comitè, una el març de 1989 i dues, a l'abril i a l'agost, el 1990. I a Menorca hi ha un exemplar capturat per a anellament l'octubre de 1994. També existeixen dades d'hivernada d'un exemplar a l'Albufera des Grau el desembre de 1974 (MUNTAÑER i CONGOST, 1984).

Porzana pusilla

Rasclet petit, rasclet gris (ME) (2/2, 0/0)
2004:

Menorca, Albufera des Grau (Maó): un mascle adult as Prat, el 13 d'abril (O. Garcia).

(Palèartic, Afrotropical, Oriental i Austroasiàtic. *Pp. intermedia*: Europa central, oest i sud, nord d'Àfrica, est de Romania i, possiblement, Turquia). Segon registre segur per a Balears. Les dades de l'altra observació d'aquest migrant primaveral són del 17 d'abril de 1994 a s'Albufera de Mallorca.

Crex crex

Guàtlera maresa (3/3, 0/0)

Glareola nordmanni

Guatlereta d'ala negra (CR-SEO, 2003: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Charadrius morinellus

Fuell de collar (7/22, 1/1)

Formentera, la Mola: un mascle adult, el 9 de setembre (S. Costa).

2004:

Formentera, cap de Barbaria: un esbart de 3 exemplars el 14 d'octubre i 5 exemplars el 15 d'octubre, sempre al mateix lloc (J. Adrover, M. Garau, E. Amengual i D. Jaume).

(Paleàrtic nord i mitjà, Neàrtic nord-oest). Migrant presaharià que hiverna, des de setembre a abril, en una estreta zona que abraça des del Marroc

fins a Iran. Hi ha registres previs al Comitè. Les dates extremes són: pas prenupcial, tan sols una el 4 d'abril; pas postnupcial, del 26 d'agost fins al 15 d'octubre.

Vanellus gregarius

Juia gregària (CR-SEO, 2003: PB 17/17, 3/3; Balears 1/1, 0/0)

Calidris fuscicollis

Corriol coablanca (CR-SEO, 2003: PB 13/13, 1/1; Balears 0/0, 0/0)

Calidris melanotos

Corriol pectoral (CR-SEO, 2003: PB 111/123, 15/17; Balears 4/5, 1/2)

2003:

Mallorca, Salobrar de Campos: dos juvenils, hi ha fotos, el 19 i 20 de setembre (P. Soper, P.L. Dietrich, M.A. Reus i L. Ventoso).

(Amèrica del nord i Sibèria). Enguany se n'ha produït una forta irrupció a les illes Britàniques (LEES & GILROY, 2004) i també a França es detectaren nombroses aus (FRÉMONT *et al.*, 2005). La presència regular del corriol pectoral a Europa ha cridat sempre l'atenció, donats el petit tamany de la seva població reproductora i el fet que les aus que hivernen a Amèrica del sud migren sempre per l'interior del continent americà (l'espècie es deixa veure poques vegades per les costes atlàntiques dels Estats Units). S'ha plantejat recentment que, tal vegada, les aus que ens visitin siguin, majoritàriament, nadiues de Sibèria (on es sap ara que aquest corriol es reproduïx, a partir de la península de Yamal) i es probable que no siguin divagants sinó que es trobin en migració regular cap a o des dels quaters d'hivern situats a l'oest d'Àfrica (LEES & GILROY, 2004) (DE JUANA, 2005).

Foto 1. Rasclató *Porzana parva* (Little Crane). Cales Morts (es Mercadal), exemplar mort, maig 2005. Foto: Samuel Pons.

Foto 2. Llambrítja becvermell *Sterna caspia* (Caspian Tern). L'Albufereta (Pollença), un adult i un juvenil, setembre 2005. Foto: Mark Painter.

Calidris maritima

Corriol fosc (1/2, 0/0)

Calidris himantopus (*abans* Micropalama himantopus)

Corriol camallarga (CR-SEO, 2003: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Tryngites subruficollis

Corriol rogenic (CR-SEO, 2003: PB 19/20, 3/3; Balears 1/1, 0/0)

Gallinago media

Cegall reial (CR-SEO, 2003: PB 8/10, 0/0; Balears 4/6, 0/0)

Limnodromus scolopaceus

Cegall de bec llarg (CR-SEO, 2003: PB 10/10, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Tringa melanoleuca

Camagroga grossa (CR-SEO, 2003: PB 6/6, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Tringa flavipes

Camagroga (CR-SEO, 2003: PB 38/39, 4/4; Balears 1/1, 0/0)

Xenus cinereus

Xivitona cendrosa (CR-SEO, 2003: PB 34/35, 2/2; Balears 2/2, 0/0)

Phalaropus tricolor

Escurafascons de Wilson (CR-SEO, 2003: PB 8/8, 1/1; Balears 1/1, 0/0)

Phalaropus lobatus

Escurafascons (2/2, 0/0)

Stercorarius pomarinus

Paràsit coaample (2/3, 0/0)

Stercorarius parasiticus

Paràsit (4/4, 0/0)

Stercorarius longicaudus

Paràsit coallarga (CR-SEO, 2003: PB 26/32, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Larus canus

Gavina cendrosa (8/9, 0/0)

Larus argentatus

Gavina de cames roses (1/1, 0/0)

Larus marinus

Gavinot (0/0, 0/0)

Sterna caspia

Llambritja becvermell (10/10, 1/2)

Mallorca, l'Albufereta (Pollença): un adult i un juvenil el 7 de setembre. Hi ha fotografies (vegeu-ne foto 2) (M. Painter).

(Holàrtic, Afrotropical i Australàsia). En els anuaris anteriors n'hi ha 13 observacions, sempre d'un exemplar, totes pertanyents a Mallorca. Dates extremes: pas prenupcial, primera observació l'11 d'abril i darrera el 14 d'abril; pas postnupcial, primer el 25 de juny i darrer el 26 d'octubre.

Sterna bengalensis

Llambritja bengalí (1/1, 0/0)

Uria aalge

Pingdaí de bec prim (0/0, 0/0)

Columba oenas

Xixell (0/0, 0/0)

Streptopelia senegalensis

Tórtera del Senegal (CR-SEO, 2003: PB 8/10, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Clamator glandarius

Cucui reial (6/6, 0/0)

2004:

Illa de l'Aire (Sant Lluís): un mascle és capturat per a anellament i fotografiat, el

Foto 3. Siboc *Caprimulgus ruficollis* (Red-necked Nightjar). Can Marroig (Formentera), femella de segon any, maig 2005. Foto: Jaume Bonnin.

Foto 4. Coablanca del desert *Oenanthe deserti* (Desert Wheatear). Formentera, mascle de primer any, desembre 2003. Foto: Santiago Costa.

7 d'abril (R. Escandell, A. Vila i A. Díez).

(Afrotropical). Dates extremes: pas prenupcial, primer i darrer registres el 3 de març i 7 d'abril; pas postnupcial, tan sols duess observacions, l'11 de juny i el 30 d'agost.

Coccyzus americanus

Cucui begroc (CR-SEO, 2003: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Caprimulgus ruficollis

Siboc (5/5, 2/2)

Illa de l'Aire (Sant Lluís): un exemplar de segon any és capturat per a anellament el 22 d'abril. Hi ha fotografies (P. Bescós, E. García i R. Escandell).

Formentera, Can Marroig: una femella de segon any és capturada per a anellament i fotografiada el 3 de maig (vegeu-ne foto 3) (J. Bonnin).

(Paleàrtic: exclusiu de la península Ibèrica i Barbaria). Dates extremes d'aquest migrant: són totes del pas prenupcial, del 13 d'abril al 14 de maig.

Ammomanes cincturus

Terrolot cuabarrat (CR-SEO, 2003: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Calandrella rufescens

Terrolot de prat (1/2, 0/0)

Lullula arborea

Cotoliu (1/1, 0/0)

Anthus richardi (abans titina grossa A. novaeseelandiae)

Titina de Richard (CR-SEO, 2003: PB 53/157, 0/0; Balears 11/20, 0/0)

Anthus hodgsoni

Titina d'esquena olivàcia (CR-SEO, 2003: PB 3/4, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Anthus petrosus

Titina d'aigua (3/3, 0/0)

Motacilla citreola

Titina citri (CR-SEO, 2003: 15/15, 3/3; Balears 2/2, 0/0)

Cercotrichas galactotes

Coadreta (15/15, 0/0)

1994:

Illa de l'Aire (Sant Lluís): un mascle adult capturat per a anellament el 8 de maig (R. Escandell i J. Capó).

(Paleàrtic). Fenologia d'aquest migrant primaveral: es presenta a Balears del 9 d'abril fins al 26 de maig.

Oenanthe deserti

Coablanca del desert (CR-SEO, 2003: 5/5, 2/2; Balears 0/0, 1/1)

2003:

Formentera: un mascle de primer any, hi ha fotos, observat el 28 de desembre i capturat per a anellament el dia següent (vegeu-ne foto 4) (S. Costa Juan i J. Costa Riera).

(Nord d'Àfrica, Orient Mitjà i sud-oest d'Àsia). Primera observació per a les Balears. Amb dades habituals al conjunt d'Europa (DE JUANA, 2005).

Oenanthe hispanica melanoleuca

Coablanca rossa subespècie oriental (CR-SEO, 2003: 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Oenanthe leucura

Mèl·lera coablanca (0/0, 0/0)

Locustella luscinioides

Boscaler (4/6, 2/2)

Mallorca, Parc Natural de s'Albufera: un adult se sent al Ras, el 2 d'abril (P. Vicens).

Illa de l'Aire (Sant Lluís): un exemplar és capturat per a anellament i fotografiat

Foto 5. Boscaler *Locustella luscinioides* (Savi's Warbler). Illa de l'Aire (Sant Lluís), abril 2005.
Foto: Pedro Bescós.

Foto 6. Bosqueta asiàtica *Hippolais caligata* (Booted Warbler). Sa Dragonera (Andratx),
setembre 1998. Foto: Miguel McMinn.

el 21 d'abril (vegeu-ne foto 5) (P. Bescós, E. García).

2004:

Mallorca, Parc Natural de s'Albufera: un adult als Rotlos el 7 d'abril. Es senten cants d'un adult al camí dels Polls el 13 d'abril; també els cants de dos mascles als Rotlos, amb una femella (que no cantava), el 16 d'abril; s'escolten cants d'un mascle al camí dels Polls el 20 d'abril (P. Vicens, L. Royo, M. Cantallops, R. Vaquer, i N. Riddiford). Escoltat un mascle al camí dels Polls el 15 d'abril (M. Rebassa).

(Paleàrtic occidental). Fenologia d'aquest migrant a Balears: pas prenupcial, del 7 d'abril fins al 24 de maig; pas postnupcial, tan sols un registre, el 10 d'octubre.

Acrocephalus paludicola
Boscarla d'aigua (0/0, 0/0)

Acrocephalus palustris
Boscarla menjamoscards (CR-SEO, 2003: PB 4/4, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Hippolais opaca (*abans* H. pallida opaca)
Bosqueta pàl·lida (21/25, 0/0)

2004:

Formentera, la Mola: un exemplar és capturat per a anellament el 2 de maig (S. Costa, J. Costa i J. Bonnin).

(Paleàrtic: Mediterrani). Aquest migrant presenta un pas primaveral més curt que el de tardor. Dates extremes: la primera observació el 7 d'abril i la darrera el 26 de maig. En canvi, en el pas postnupcial, més dilatat, la primera és del 17 d'agost i la darrera del 10 d'octubre.

Hippolais caligata
Bosqueta asiàtica (CR-SEO, 2003: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

1998:

Sa Dragonera (Andratx): un exemplar capturat per a anellament, hi ha fotos, el 24 de setembre (vegeu-ne foto 6) (D. Giral i M. McMinn).

(Europa oriental i Àsia). Primera observació per a les Balears i el conjunt d'Espanya. L'espècie cria a partir de Rússia europea i el sud de Finlàndia i és una divagant relativament freqüent a Europa occidental, sobretot a la tardor. A França se'n coneixen mitja dotzena de registres fins a dia d'avui, totes entre mitjans de setembre i mitjans d'octubre (DUBOIS *et al.*, 2000; FRÉMONT *et al.*, 2005) i, a Gran Bretanya, hi ha registres relatius a 90 aus entre 1985 i 2003 (ROGERS *et al.*, 2004).

Sylvia nisoria
Busqueret falcó-torter (CR-SEO, 2003: PB 2/2, 0/0; Balears 2/2, 0/0)

Sylvia curruca
Busqueret xerraire (23/24, 0/0)

Sylvia hortensis
Busqueret emmascarat (14/14, 1/1)

Illa de l'Aire: un exemplar és capturat per a anellament i fotografiat el 21 d'abril (vegeu-ne foto 7) (P. Bescós, E. García).

2004:

Illa de l'Aire: un mascle adult és anellat i fotografiat el 6 d'abril (R. Escandell i A. Vila). Un mascle de segon any és anellat i fotografiat el 24 d'abril (R. Escandell, E. García i P. Bescós). Un mascle adult és anellat i fotografiat el 27 d'abril (Ll. Julià, M. Camps i F. Rivas). Un exemplar adult es anellat el 30 d'abril (Ll. Julià).

(Paleàrtic: Mediterrani). Aquest migrant presenta una fenologia amb les següents dates extremes: primer prenupcial el 6 d'abril i darrer el 3 de juny; pas

Foto 7. Busqueret emmascarat *Sylvia hortensis* (Orphean Warbler). Illa de l'Aire (Sant Lluís), abril 2005. Foto: Pedro Bescós.

Foto 8. Ull de bou de dues retxes *Phylloscopus inornatus* (Yellow-browed Warbler). Sa Dragonera (Andratx), octubre 2003. Foto: Juan Miguel González.

postnupcial, tan sols un registre, el 22 de setembre.

Sylvia cantillans albistriata

Busqueret garriguer, subespècie oriental (CR-SEO 2003: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Phylloscopus proregulus

Ull de bou reietó (CR-SEO, 2003: PB 5/5, 0/0; Balears 2/2, 0/0)

Phylloscopus inornatus

Ull de bou de dues retxes (CR-SEO, 2003: PB 28/28, 7/7; Balears 9/9, 1/1)

2003:

Sa Dragonera (Andratx): un exemplar capturat per a anellament, hi ha foto, el 15 d'octubre (vegeu-ne foto 8) (J.M. González Mulet).

(Nord i est de Sibèria i Àsia central). Any rècord, amb un total de vuit registres. A França també n'hi va haver una irrupció el 2003, amb registres relatius a 93 individus (FRÉMONT *et al.*, 2005) (DE JUANA, 2005).

Phylloscopus schwarzi

Ull de bou de Schwarz (CR-SEO, 2003: PB 2/2, 1/1; Balears 1/1, 1/1)

2003:

Sa Dragonera (Andratx): un exemplar capturat per a anellament, hi ha foto, el 7 de novembre (vegeu-ne foto 9) (E. Amengual Ramis, J. Bonnin Salamanca i M. Mayol).

(Àsia). Tercer registre homologat a Espanya després dels efectuats a Doñana, novembre de 1968 (*Ardeola*, 49: 164), i l'illa de Cabrera (Balears), octubre de 1996 (*Ardeola*, 45:111-112) (DE JUANA, 2005).

Phylloscopus fuscatus

Ull de bou fosc (CR-SEO, 2003: PB 2/2, 1/1; Balears 1/1, 0/0)

Phylloscopus collybita tristis

Ull de bou, subespècie de Sibèria (CR-SEO, 2003: 9/9, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Ficedula parva

Menjamosques barba-roja (CR-SEO, 2003: PB 19/19, 5/5; Balears 6/6, 1/1)

2003:

Sa Dragonera (Andratx): un exemplar capturat per a anellament, hi ha foto, el 2 de novembre (vegeu-ne foto 10) (J. Bonnin Salamanca, E. Amengual Ramis i B. Sevilla).

(Europa central i oriental i Àsia). (de Juana, 2005). Les dades extremes a Balears són: en el pas prenupcial, tan sols una el 15 de maig; pas postnupcial, del 28 de setembre fins el 2 de novembre.

Ficedula albicollis

Menjamosques de collar (CR-SEO, 2003: PB 29/29, 2/2; Balears 19/19, 1/1)

2003:

Formentera, la Mola: un mascle adult, capturat per a anellament, hi ha foto, l'11 de maig (vegeu-ne foto 11) (J. Bonnin i J. Costa Riera).

(Europa central i oriental). (DE JUANA, 2005). Un altre mascle primaveral a Balears. Dades extremes del pas prenupcial: del 7 d'abril fins al 15 de maig.

Aegithalos caudatus

Coaric (10/32, 3/14)

Mallorca, coll den Merill (Puigpunyent): un esbart de 4 exemplars el 4 de desembre (J. Mayol). Son Bunyola (Banyalbufar): un esbart de 6 exemplars el 19 de desembre (S. Nicoll). Son Pacs (Valldemossa): un esbart de 4 exemplars el 28 de desembre (A. Morro).

(Paleàrtic occidental). Tots els registres són de Mallorca, i corresponen: 1 el gener, 1 el febrer, 1 l'1 d'abril, 3 el

Foto 9. Ull de bou de Schwarz *Phylloscopus schwarzi* (Radde's Warbler). Sa Dragonera (Andratx), novembre 2003. Foto: Jaume Bonnin.

Foto 10. Menjamosques barba-roja *Ficedula parva* (Red-breasted Flycatcher). Sa Dragonera (Andratx), novembre 2003. Foto: Jaume Bonnin.

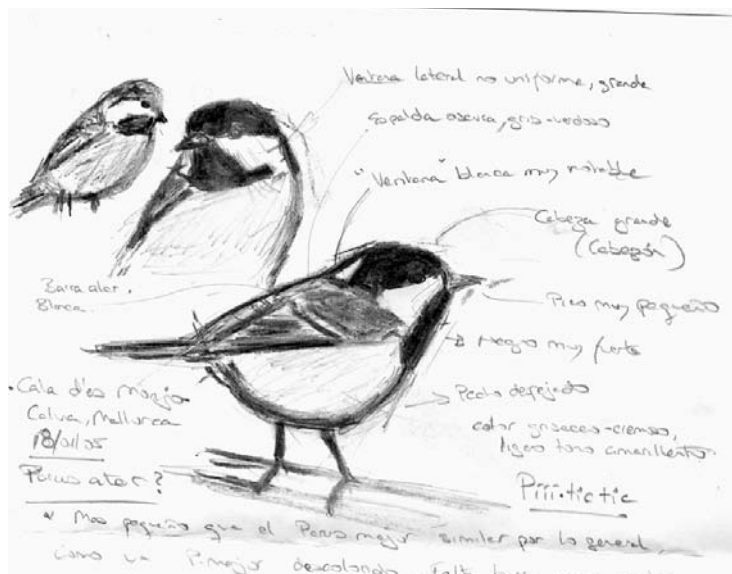

Figura 1. Ferrerico petit *Parus ater* (Coal Tit). Cala del Monjo (Calvià), gener 2005. Dibuix: Steve Nicoll.

maig (comprovada la cria el 2003), 1 el juliol, 1 el setembre, i 5 el desembre. La distribució de les observacions per termes municipals és aquesta: Puigpunyent, 3 registres; Esporles, 3; Calvià, 2; Valldemossa 2; Andratx 1; Banyalbufar, 1; i Palma, 1. Les distribucions ens indiquen que aquest ocell és present tot l'any a Mallorca, de forma molt localitzada a l'oest de l'illa.

Parus ater

Ferrerico petit (2/2, 1/2)

Mallorca, cala des Monjo (Calvià): 2 exemplars el 18 de gener (vegeu-ne Figura 1) (S. Nicoll).

(Paleàrtic). Tercer registre homologat, i dos exemplars hivernants. No hi ha publicades observacions a l'*Anuari*, anteriors al Comitè. D'aquesta espècie, és ben coneguda la seva tendència als moviments irruptors a Europa. Les ante-

riors cites són del pas postnupcial, el 30 de setembre i el 28 de novembre.

Tichodroma muraria

Pela-roques (1/1, 0/0)

Lanius isabellinus

Capsigrany pàl·lid (CR-SEO 2003: PB 4/4, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Lanius collurio

Capsigrany d'esquena roja (38/43, 1/1) Mallorca, Pla de ses Bitles (Artà): un mascle, el 20 de maig (J.M. González).

2004:

Formentera, la Mola: una femella és capturada per a anellament el 3 de maig (S. Costa i J. Costa).

(Paleàrtic). Amb aquest ja són 23 registres en pas prenupcial. La primera data és el 30 d'abril i la darrera, l'1 de juny. Un registre aïllat el 28 d'agost. I 15

Foto 11. Menjamosques de collar *Ficedula albicollis* (Collared Flycatcher). La Mola (Formentera), mascle adult, maig 2003. Foto: Jaume Costa.

Fotot 12. Hortolà blanc
Plectrophenax nivalis (Snow
Bunting). Platja de la badia de
Pollença, novembre 2005. Foto:
Antoni Muñoz.

observacions del pas postnupcial, la primera del 8 de setembre i la darrera del 20 d'octubre.

Lanius minor

Capsigrany gris petit (0/0, 0/0)

Lanius senator niloticus

Capsigrany, subespècie asiàtica (CR-SEO, 2003: 3/3, 0/0; Balears 2/2, 0/0)

2002:

Illa de l'Aire (Sant Lluís): un mascle capturat per a anellament, el 18 d'abril (R. Escandell Preto i G. Alfocea Hernández).

(Àsia). Tercer registre homologat d'aquesta subespècie oriental. La primera s'esdevingué a la mateixa localitat deu anys enrere, l'abril de 1992 (*Ardeola*, 41: 114-115). La segona correpon a altra estació d'anellament situada a les illes mediterrànies: Columbrets, abril de 1995 (*Ardeola*, 47: 156). No sembla haver-hi registres a França (DUBOIS *et al.*, 2000) (DE JUANA, 2005).

Lanius nubicus

Capsigrany emmascarat (CR-SEO, 2003: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Pyrhacorax graculus

Gralla de bec groc (0/0, 0/0)

Pyrhacorax pyrrhacorax

Gralla de bec vermell (20/51, 0/0)

Corvus monedula

Gralla (0/0, 0/0)

Corvus frugilegus

Gralla pelada (0/0, 0/0)

Corvus corone

Corb foraster (0/0, 0/0)

Sturnus unicolor

Estornell negre (3/3, 0/0)

Sturnus roseus

Estornell rosat (CR-SEO 2003: PB: 13/13, 1/1; Balears 1/1, 0/0)

Passer hispaniolensis

Gorrió foraster (4/5, 0/0)

Montifringilla nivalis

Gorrió d'ala blanca (9/16, 0/0)

Serinus citrinella

Verderol menut (4/4, 0/0)

Carduelis flammea

Passerell golanegre (CR-SEO, 2003: PB 2/6, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Bucanetes githagineus

Pinsà trompeter (8/8, 0/0)

Carpodacus erythrinus

Pinsà carminat (CR-SEO, 2003: PB 22/22, 1/1; Balears 12/12, 1/1)

2003:

Formentera: un juvenil va ser capturat per a anellament, l'11 d'octubre (S. Costa Juan i J. Costa Riera).

(Nord i centre d'Europa. Àsia). Balears acumula ja 13 registres, el 56% (de la resta, sis corresponen a Andalusia, dos a Catalunya, un a Euskadi i, el darrer, a Ceuta) (DE JUANA, 2005).

Plectrophenax nivalis

Hortolà blanc (1/1, 1/1)

Mallorca, platja de la badia de Pollença: un exemplar vist del 8 fins al 24 de novembre. Hi ha fotografies (vegeu-ne foto 12) (A. Muñoz; L. Ventoso; J.J. Bazan; M. Rebassa; S. Torrens; J.L. Martínez, G. Carrasco, Ll. Parpal. C. Artigues).

(Holàrtic). Aquest és el segon registre homologat. A més, és l'au amb més observadors i la més fotografiada de totes les rareses publicades a l'*AOB*.

S'ha de dir, però, que la va trobar i identificar J.L. Martínez. L'altre registre acceptat és del 15 i 21 de novembre de 1998. Hi ha escassos registres a la bibliografia: un exemplar capturat i dissecat el 15 de desembre de 1976 as Mercadal (Menorca) (MUNTANER i CONGOST, 1984). A Mallorca, n'hi ha tres captures segures (NADAL, 1965, 1966 i 1971).

Emberiza citrinella

Hortolà groc (4/4, 0/0)

Emberiza cia

Hortolà negre (2/3, 0/0)

Emberiza pusilla

Hortolà petit, sit petit (ME) (CR-SEO, 2003: PB 28/28, 1/1; Balears 6/6, 0/0)

2000:

Menorca, Verger des Gorg (Maó): un exemplar de primer any, capturat per a anellament (hi ha fotos), el 7 d'octubre (R. Escandell Preto i O. Garcia Febrero).

(Nord-est d'Europa i Sibèria). Els dos registres són orientals i d'octubre (DE JUANA, 2005).

Emberiza aureola

Hortolà caranegre (CR-SEO, 2003: PB 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Emberiza melanocephala

Hortolà capnegre (CR-SEO, 2003: PB 9/9, 0/0; Balears 3/3, 0/0)

LLISTA DELS REGISTRES NO
HOMOLOGATS

2005:

Falco columbarius esmerla. Cala des Caragol (Santanyi): un exemplar el 3 d'octubre (descripció insuficient).

2004:

Oceanodroma leucorhoa bruixa. Es Freu de Cabrera: dos exemplars el 20 de maig (descripció insuficient).

Aegithalos caudatus coaric. Son Simonet (Esporles, Mallorca): un esbart de 4 exemplars el 20 de desembre (descripció insuficient).

2003:

Lanius excubitor capsigrany reial. S'Algar (Felanitx, Mallorca): un exemplar el 26 de desembre (descripció insuficient).

2000 CR-SEO:

Emberiza pusilla sit petit. Verger des Gorg (Maó, Menorca): un exemplar el 15 de març (descripció insuficient) (DE JUANA, 2005).

RECONSIDERACIÓ DE REGISTRES
D'INFORMES ANTERIORS

1993:

Lanius excubitor capsigrany reial. Cabrera: un adult el 22 d'agost (registre publicat a l'*AOB* vol. 8: 110). Els autors de l'observació no ofereixen suficients garanties i alguns trets de la descripció de la subespècie *L.e. excubitor* no s'ajusten a ella. Aquell any encara no s'havia separat de *L.e. meridionalis*. Com a resultat d'aquesta revisió, l'espècie deixa de contar amb registres homologats a Balears.

Els dos registres que apareixen en els darrers informes com a *Lanius excubitor/meridionalis* que són anteriors a la separació de les dues subespècies, en no aportar els autors la subespècie i els trets característics de *L.e. excubitor*, es considera que no els correspon d'ésser en aquest llistat de rareses, per la qual cosa ambdós registres es suprimeixen.

BIBLIOGRAFIA

- AERC TAC, 2003. *AERC TAC's Taxanomic Recommendations*. Online versió: www.aerc.be
- BANNERMAN D.A. & BANNERMAN W.M. 1983. *The birds of the Balearics*. Cromm Helm. London & Canberra.
- DUBOIS, P.J.; LE MARÉCHAL, P.; OLIO, G. & YÉSOU, P. 2000. *Inventaire des oiseaux de France. Avifaune de la France métropolitaine*. Nathan. París.
- DE JUANA, E. 2005. "Observaciones de aves raras en España, año 2003". *Ardeola*, 52(1): 185-206.
- FERRE X., MARTÍNEZ-VILALTA A. & MUNTANER J. 1986. *Història natural dels Països Catalans*. Vol. 12 "Ocells". Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona.
- FRÉMONT, J.-Y. & LE CHN. 2003. Les oiseaux rares en France en 2001. *Ornithos*, 10: 49-83.
- HARRISON, P. 1983. *Seabirds: an identification guide*. London.
- HAYMAN P., MARCHANT J. & PRATER T. 1991. *Shorebirds: an identification guide to the waders of the world*. Christopher Helm Ltd, A & C Black. London.
- JONSSON, L. 1994. *Ocells d'Europa amb el Nord d'Àfrica i l'Orient Mitjà*. Edicions Omega, S.A., Barcelona.
- LEES, A.C. & GILROY, J.J. 2004. "Pectoral Sandpipers in Europe: vagrancy patterns and the influx of 2003". *British Birds*, 97: 638-646.
- MULLARNEY K., SVENSSON L., ZETTERSTRÖM D. & GRANT P.J. 2001. *Guía de Aves. La guía de campo de Aves de España y de Europa más completa*. Ediciones Omega. Barcelona.
- MUNTANER, J. i CONGOST, J. 1984. *Avifauna de Menorca*. Treballs de Museu de Zoologia 1: 51. Barcelona.
- NADAL, B. 1965. "Aves poco comunes capturadas en Mallorca e 1961 a 1964". *Ardeola*, 10: 54-55.
- PETERSON, R.; MOUNTFORT, G. i HOLLOM, P.A.D. 1983. *Guía de Campo de las Aves de España y de Europa*. 4ª ed. Ed. Omega. Barcelona.
- ROGERS, M.J. & The Rarities Committee. 2001. "Report on rare birds in Great Britain in 2000". *British Birds*, 94: 452-504.
- SHIRIHAI H., GARGALLO G. i HELBIG A.J. 2001. *Sylvia Warblers. Identification, taxonomy and philogeny of the genus Sylvia*. Helm identification Guides. Cristopher Helm, London.
- SVENSSON, L. 1992. *Identification Guide to European Passerines*. 4th edition. Stockholm: Svensson.